

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lv dovici || De Ponte Vallis-|| Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-|| libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1626

Cap. VIII. Alij Paupertatis spiritus, & cordis humilitatis gradus magis
insignes & heroici, excludentes omne genus proprietatis ac superbiæ
contra perfectionem Religiosam

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45802](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45802)

eterni regno; ubi, omnibus malis expulsis, bona omnia erunt plena. Ex omnibus dictis concludo: eum, qui velit meritum habere perfectæ paupertatis, paratum esse debere, ad omnes hos defectus, tolerandos, qui eius sunt quasi comites: ac desiderare certis temporibus, eos experiri; aut cum Deo ipse eos ad nostram exercitationem permiserit: aut quando superiores in eos ad nostram utilitatem dirigunt; aut nos ipsi eos quarimus, aut occurrentes accipimus ad nostram maiorem perfectionem: nunc mendicantes, quam egeni; nunc manibus laborantes ad aliquem victum conquirendum, sicut faciunt indigentes; & faciebat ipse Apostolus, & alij Christi discipuli nunc sese mortificantes: relinquendo aliquid ex rebus corpori necessariis, ut sic spiritus perficiatur: ita tamen, ut natura ex nimietate non lædatur, sed in omnibus seruetur moderatio, quam dicit prudentia. Per hos omnes gradus peruenitur ad perfectam spiritus paupertatem: quæ illorum est propria, qui magno Dei amore ardent, sicut Seraphini: quorum nuditatem postea explicabimus: qui adeo sunt in spiritu, amoris igne inflammati: ut corporis nuditatem non sentiant.

CAPVT VIII.

ALII PAUPER TATIS SPIRITVS ET CORDIS humilitatis gradus magis insignes & heroici, excludentes omne genus proprietatis ac superbia contra perfectionem Religiosam.

QUAMVIS SPIRITVS PAUPER TATIS, de qua hæcenus egimus, valde excellens, primique voti propria materia: adhuc tamen complectitur alios gradus magis heroicæ perfectionis, valde proprios status Religiosi. Quos etiam amplexus est Christus Dominus noster in prima illa Beatitudine, qua dixit: a *Beatis pauperibus spiritu*; quoniam *ipsorum est regnum caelorum*. Intelligentis per pauperes spirituales (ut Sancti Augustinus & Chrysostomus explicant) humiles corde: qui in oculis suis pauperes sunt, & carent aura illa sine vento, spiritus etiam nomine significato. Quemadmodum enim pauperes temporales vocantur, qui diuitijs temporalibus carent: ita pauperes spirituales dicuntur, qui carent vento superbiæ. Qui duplex est: alter superbiæ carnalis & mundanæ: alter superbiæ spiritualis, & primo aspectu Religiosæ. Quibus nominibus etiam explicant Sancti Gregorius, Dorotheus, & Cassianus: ut fusè dictum in Dictione spirituali: quibus nunc addemus, quod spectat ad hoc propositum. Ventus superbiæ carnalis & mundanæ flat per omnes mundi plateas, & omnia hinc

a Matt. 5. 3.
Lib. 1. deser.
Domini in
mon. c.
Hom. 13. in
Matt. b.

Li. 34. Mor.
c. 18. serm. 2.
Colla. 5. c. 12
& l. 12. c. 2.

inter omnes seculares & Ecclesiasticos, quos aggreditur appetitu ac desiderio inordinato excellentiæ in rebus temporalibus, quas mundus amat, & magni facit: quales sunt dignitas, nobilitas, dignitates, imperia, & reliqua externa bona, quæ mundus magna iudicat. Ventus quoque superbiæ spiritualis fit per easdẽ plateas, & penetrat ad occulta Religionũ, aggrediens Religioſos inordinato appetitu excellentiæ, authoritatis vanæ, eruditionis in scientijs & virtutibus: quæ sunt merces, quas ipsi manibus suis tractant, & vertunt. Et quãdo hæc Superbia priori illi mundanæ coniungitur, ad eos impugnãdos: horrendã edit stragem in ijs, qui aditũ ei præbent, Vbi enim illa pedem ponit, omnem sanctitatem consumit, destruit, & planè peruertit: commutat enim Religionem in ipsum mundum, habitu Religioso indutum; aut Religiosum ipsum educit, vt sese rebus mundi implicet. Præclarè hanc stragem depinxit Propheta Ezechiel his verbis: *c Aquila grandis magnarũ alarum, longo mēbro, rostro dũtu, plena plumis, & varietate, venit ad Libanũ, & tulit medullã Cedri. Sũmmitatem frõdium eius auulsit: & transportauit eam in terram Chanaan, in vrbe negotiatorum posuit illam.* Et quamuis ad literam loquatur Propheta de superbo Nabuchodonosor, qui veniens Ierusalem abduxit ex ea captiuos præcipuos eius habitatores, & transtulit in Babylonem, quam appellat Chanaan. & significat negotiationem, ob frequentia, quæ ibi erant cõmercia. Sed magna etiã eam proprietate eam sententiã licet accommodare vitio superbiæ, quæ instar aquilæ vult super reliquos volare, summũque nidum in altiori loco, quam alij sint, collocare: imò cupiens ascendere super altitudinem nubium, fierique similis ipsi Deo. Duæ execrandæ huius aquilæ alæ sunt duo illa genera vanitatis & iactantiæ, de quibus diximus. Sinistra ala est desiderium honorum & excellentiarum temporalium; dextera verò est appetitus honorum in dignitatibus & munijs spiritualibus. Vtraque autem ala plumis est repleta cum magna varietate iuxta multitudinem & varietatem rerum, quibus innituntur. Nam (vt S. Gregorius perpendit) alij superbiunt ex veste preciosa; alij ex genere & prosapia, corporisque elegantia; alij ex pulchritudine aut eloquentia; alij ex varijs artibus & scientijs; alij occasionem etiam sumunt ex varijs virtutum exercitijs: & quotquot res magnæ sunt in terra, tot sunt moria, quibus illa excitatur & fouetur. De hac enim fera dicitur: quod *domine sublimẽ videat.* Et vbicunque illud videt, statim concupiscit. Et eũm cibus, quem habet in Babylone mundi huius, famem eius non satiet: volat alis suis ad montem Libanum, Rempubicã scilicet Ecclesiasticam, & Sacrã Religionem: quæ est mons propter vitæ celsitudinem, & Libanus, quod significat candidum, propter Castitatem, & puritatẽ, quam sectatur: arbores sunt Cedri ob magnitudinem, pulchritudinem, & stabilitatem bonorum Religiosorum. At superbia, quæ inescatur rebus altis &

Traff. 4. c. 3

c Eze. 17. 3

Lib 34.
mor c. 18.

d Job. 41. 25

Vira religiosa mons est.

preciosis: cum sacrum hunc montem ingreditur, tulit medullam Cedri. Nam si quis Religiosus aditum ei prebeat, etiam si sit altissima cedrus, deuorat eius cor, & omnem internum spiritum, deuotionem, Deique amorem, quem habebat, illi aufert. Quemadmodum autem arbor, statim atque cor & medulla ei aufertur, arefcit, fructusque & folia decidunt; nec amplius aliquid vsui, nisi igni: ita miser ille, qui superbiam admittit; remanet absque virtute interna, & fructibus operum exteriorum; & folijs verborum sanctorum; loquitur enim & agit iuxta id, quod superbia, in animæ eius viscera ingressa, dicitur. Interdum etiam ipsas frondum summities, Religiosos videlicet teneriores auellit, eosque transfere in ciuitatem negotiatorum: quia educit ea Religione, & facit redire ad mundum; aut saltem ad negotia & contractus humanos agendo scilicet de bonis temporalibus, dignitatibus, prælationibus, alijsque rebus amplis, & splendidis: de quibus agunt sæculares transgredientes Ecclesiæ decreta, quibus talia illis prohibentur, deducta ex illa Apostoli sententia: *Nemo militans Deo implicat se negotiis secularibus*: eadem enim Religiosi, solo habitu. Et tunc illis accommodabitur & mandabitur executioni imprecatio illa, quæ dicitur in Iob: *Deuoret pulchritudinem carnis eius, confirmat brachia illius primogenita mors*. Et quæ est (ait S. Gregorius) primogenita mors, nisi superbia, quæ initium est omnium peccatorum, & prima mors culpæ, quæ fuit in hominibus & demonibus: hæc gratiæ pulchritudinem destruit, & virtutes ac fortitudinem ad bona opera præstanda. Quæ si *g Nazareos* inuadat, etiam si nunc sint candidiores, niuidiores lacte rubicundiores ebore antiquo, Saphiro pulchriores: denigrata tamen est super carbonem facies eorum, id est non sunt cogniti in plateis, in quibus prius notissimi erant. Quia nisi superbia, Angelorum pulchritudinem defædauit, & in demones conuertit, & è cælo tanquam fulmina ad infernum deiecit? Quid nisi eadem primorum parentum in statu Innocentiæ pulchritudinem deformauit, & Paradiso expulit? Hæc est, quæ spirituales Religiosorum pulchritudinem deformat, eosque ex ipsa Religione, aut recollectione sua expellit, aut inuictiles & infructuosos viuere facit. Quamuis enim carnalitas etiam solet ingens adferre detrimentum: ordinariè tamen (vt S. Gregorius ait) cum lapsus in luxuriam apparet, prius superbia occultè iam vicerit. Hæc eorum rauit candidæ cedri: ac propterea amisit illa suum candorè: quia Deus eum humiliavit casu aliquo publico, & infamie: quod occultè admiserit superbiam: *h ego, ait Dominus, humiliavi lignum sublime & exaltavi lignum humile. sicut autem lignum viride, & frondere feci lignum aridum*. Nulla est in excelsio loco securus, si adsit superbia: Deus. n. superbos humiliat, & potètes eijcit de sede sua, & exaltatus fuerit, vt aquila; & si inter sidera posueris manum tuam: inde deriuabit, dicit Dominus. *Quo pulchrior es, eo amplius descendes dormitig, & peribis cunctis*

e Multat: Ne
Cleri. vel
Monach.
et Tim 2.4
Iob. 18. 13.
Lib. 14. mor.
c. 3.

g Thro. 4.7.

Lib. 16. c. 13

Eze. 17. 24
Abdia
vers. 4.

k Eze. 32. 19.

circumcisus, hoc est, cum hominibus mundanis. Noli fidere virori & fructibus, quibus nunc es ornatus: si enim super bieris, superbia reddet te aridum sicut aristas: nam de huiusmodi dixit S. Iob: *1 Elenati sunt modicum; & non subsistent; & humiliabuntur sicut omnia, & auferentur; & sicut summitates spicarum conterentur*, quæ sunt aristæ aridæ, & inutiles, postquam ab eis excussum est frumentum. Nec sine magno mysterio, ait S. Gregorius, vltim fuisse sanctum Iob hac similitudine. Nam quemadmodum spica, grana continet vniã & recta: sed ipse aristæ ascendunt solutæ ab inuicem, quamuis omnes in hoc conueniant, vt supra grana erigantur: ita in Religione humiles vniã riant, & sibi conformes, te gentes bona sua, vt illa conferuent: at superbi semper à se inuicem sunt diiuncti: & in vna sola re conueniunt, vt studeant alijs præferri, illosque opprimere. Sed veniet tempus, quo grana detegantur & appareant; & sic ponantur in horreis cælestibus: paleæ verò & aristæ a celsitudine abiectæ, esca fiant ignis æterni: nisi rationem vitæ, & agendi modum mutent.

§. 1. *Qua ratione spiritus paupertas hæc vincat superbiam.*

EX HIS possunt Religiosi agnoscere, quàm sit necessarium esse humiles: & quàm meritò Christus Dominus noster tanquam fundamentum perfectionis Euangelicæ iecerit paupertatem spiritus exutam omni vento vanitatis, vtroque scilicet vento superbiæ mundanæ, & spirituali. Nisi enim eas verè mortificent, & à se abijciant, non obtinebunt Beatitudinem, nec perfectionem sui statûs propriam; nec cælorum regnum ipsis promissum. Quamuis autem vtraque superbia sit valde perniciofa; mundana tamen (vt Sanctus Dorotheus aduertit) est quodam modo perniciosior Religioso, quàm sit spiritualis. Nihil enim noui, quòd quis in a se faciat, multumq; sibi inaniter tribuat in rebus proprijs statûs & officij sui. Nam pictor inaniter gloriatur de sua pictura; fortis de sua fortitudine; sapiens de sua eruditione: & ideo Religiosus, qui spiritualia proficitur, ea que magni facit: non mirum, si quando de his se iactet, & gloriatur.

Et quamuis superbia in rebus spiritualibus sit periculosior: aliunde tamen valde degenerat à statu Religioso, quòd is gloriatur inaniter, & de rebus mundi se iactet. Est enim indicium, quòd adhuc illas amet, & magni faciat: nam si contemneret, aut parui faceret: non quæreret inanem gloriam eis. Ac propterea dixit S. Ioannes Climacus: Huiusmodi superbos Religiosos duplicem ducere vitam: alteram corpore in Religione, dum exterius opera præstant, quæ reliqui faciunt; alteram spiritu in mundo, cogitantes ac desiderantes splendorem, & honorem sæcularem. At verus Religio-

ius

Iob. 24. 24

Lib. 17 mor
66.

Vbi supra.

Cap. 24

us hæc omnia abijcit, suamque vitam exstruit super fundamentum contemptus omnis vanitatis, & honoris mundani.

Reg. 8. ex
Fufis cap. 2.

Hæc est perfecta rerum omnium renunciatio; inter quas numerat Basilius inanem gloriam & opinionem hominum. Et S. Ioannes Climacus amplius hoc declarans, ait: Religiosum tres renunciaciones facere debere: vnam rerum omnium externarum; alteram propriæ voluntatis; tertiam inanis gloriæ & honoris; contra quam continuè pugnare debet, valde enim dolendum, quod qui in media maris tempestate non perijt; pereat ipso portu; & qui mundum fugit: submergatur postea ex superbia in religione. Idem confirmat S. Bernardus dicens: quod paupertatem spiritualem tria constituunt: depositio scilicet rerum, & contemptus; vilitas & abiectio sui ipsius; & abdicatio propriæ voluntatis in omnibus. hæc sunt vera Religionis insignia, quæ hominem Deo, & Angelis reddunt conformem, ea lætis patriæ ciuem conscribunt, & hæredem. Hæc S. Bernardus, qui iure optimo ponit primum quasi gradum paupertatis, non solum depositionem & abiectionem rerum, sed etiam contemptum; hoc enim est veræ humilitatis fundamentum mundanæ superbiæ omnino contrarium, quia sordes & sterces reputat, quod mundus amat & magni facit. Ex quo provenit, vt dedignetur gloriari de rebus huiusmodi: ac propterea nec iactat, nec inanescit exijs, quæ habet, aut habuit in sæculo; nec vult vltimo modo æstimari, aut ex eis laudari. Ex quo fit, vt quamuis in sæculo multo habuerit diuitias, & splendorem, studeat tamen pro viribus, omnia illa occultare: ne paupertas, quam sectatur, ab alijs magni fiat. In quo imitatur inpremam humilitatem Christi Domini nostri, qui (vt S. Bonauen. meditat. 1. 44. etiam si sponte elegerit pauperem matrem, pauperem patriam, & vile officium fabri lignarij, reliquasque paupertatis miseras: ita eas suscepit, vt in minimi iudicio, non videretur paupertas voluntaria, sed necessaria: quæ est reliquorum pauperum huius mundi, qui non habentur in honore propter illam, sed potius parui fiunt, & contemnuntur. Ac propterea ait idem Sanctus, paupertatem Religiosorum nunquam peruenire ad humilem statuatoris nostri paupertatem. Cum enim omnes iudicet, & existiment esse humiles, dissimulatione quadam sancta dant operam, vt alij intelligant ipsos etiam in sæculo fuisse pauperes; aut certe tegunt quod diuites fuerint: vt sic minoris fiant.

Serm. 2. de
Cena Dom.

»

»

»

in medit.

1. 44.

QVAM OBREM aliqui Principes, cupientes esse cum magna pietate Religiosi, profecti sunt ad habitum Religiosum induendum in loca, vbi non essent noti: vt hac ratione amplitudinem suam occultarent, & maiori cum humiliatione viverent. De insigni illo principe Constantino

humano scribitur, quod cum habitum Religiosum induisset in monasterio quodam montis Soracte, cum totius mundi admiratione & stupore: videns, se ibi affici magno honore, discesserit inde occultè, & transferit ignotus ad montem Calinatem, ubi petijt habitum, & aliquo tempore vixit cum insigni & rara humilitate: seruans in culina, & abiectis alijs officijs, quasi viliissimus, & abiectissimus omnium. Quando autem Religiosi non possunt hæc occultare: contendere debent, vt paupertas & humilitas tanquam duæ germanæ sorores ita in vnum conueniant, vt cupiant sibi quæ semper eligant, quod vilius & abiectius est in ipsa Religione: aut vt habetur in Decreto, exerceant abiecta & contempta officia, quæ alij reijciunt; aut, vt S. Thomas tuadet, mendicent ostiatim, ad sese magis humiliandos; & eligant sibi vltimum in rebus omnibus locum, qualem solet pauper apud diuites obtinere: ac denique fugiant quicquid est honorificum, & splendidum in mundo: quæ quid mundanæ superbiæ illis adherescat. Attendat, quod, vt ait S. Bernardus, certamen & conflictum ingressuro expedit, ferrea lorica etiam valde graui indui; quàm bissina aut serica veste etiam valde preciosa & molli. Cum igitur Religiosus continuè cum demone & mundo pugnet; optimum est, vt paupertatis lorica & Christi Domini humilitatem induat, earumque effectus etiam valde graues exerceat, vt ab hostium suorum impugnatione, & conflictu facilius sese defendat. a *Vidi*, ait Zacharias Propheta, *Iesum Sacerdotem magnum indutum vestibus sordidis, & Sathanam stantem à dextris eius, vt aduersaretur ei.* Quid sibi vult, quod Iesus certamen ingressurus cum Sathana, induat vestes sordidas, quæ (vt S. Hieronymus & Ambrosius dicunt) significant ignominias, humiliations, dolores, & ærumnas, quas pro nostris peccatis suscepit: sed nobis significant arma, quibus insti munire debent, congressuri cum hostibus suis. nam (vt S. Antonius Abbas dicere solebat) Sathan tremit inspecta paupertate voluntaria, & vera ac solida humilitate: Quamuis enim exterius videantur esse vestes viles, & contemptæ: propter similitudinem tamen, quam habent cum vestibus Saluatoris: non possunt daemones contra eisdem indutos præualere.

Nullus tamen tutum se existimare debet, quamuis externis paupertatis & humilitatis exercitijs prædictis mundanam superbiam superarit: cum non propterea victa sit superbia spiritualis, quæ solet eadem exercitia comitari. Nam (vt ait S. Gregorius) superbia eius est natura, vt occasione & occupatione mutata, qua ipsa fouetur: non propterea ipsa pereat, sed transferat quoque ad sequentem occupationem. Nam, qui in mundo vanus erat propter vestes splendidas & preciosas: cum Religionem ingreditur, eum aggreditur vanitas ex vili & contempta veste. Quare fugiens vnam vanitatem, facile incidet in alteram, nisi valde sibi attendat. Et, vt S. Augustinus

*Remigius in
Chronie.
anni 746.*

*C Si quis se
mel de Pan-
dæ.
2.2 q. 187.
n. 3.*

*Serm. 4. de
Natiuit.*

i Zach. 3.1.

*Ibi est lib. 2.
contra ser. 5
in Psal. 118.
in eius vita*

*Lib. 34. n. 87.
n. 8.*

Li. 2. de ser.
Domin. in
mon. c. 19.
Homil. de
modest. in
dis. habida

Serm. 15. in
Cant.

In vitio Pat.
apud S. Bon.
lib. 1. Phars.
c. 31.
b Luc. 17. 10

Thom. 3. 1.

dixit, non solum in vestibus preciosis; sed etiam in vilibus & sordida potest esse iactantia: est periculiosior, quod occultior; est quod tegatur vultu quodam obsequij Dei. Præterea humilitas (vult S. Gregorius Nazianzenus) rarior est ac difficilior in rebus spiritualibus, quam in temporalibus. Quod satis apparet ex modo pugnandi contra superbias eis contrarias. Superbia enim mundana superatur reiectis diuitijs, bonisque temporalibus, quibus illa gloriatur; aut spreto & pro nihilo habitis, tanquam bonis vera inde indignis: quia non faciunt hominem iustum: spiritualis autem superbia non repellitur deserendo aut contemnendo bona spiritualia: quæ potius sunt procuranda & magni faciendaa. Quibus tamen retentis nullus debet propterea inanescere, aut aliquid sibi arrogare, & cupere ab alijs æstimari propter illa laudari; sed potius se ipsum contemnere, atque si illa non haberet. Hoc verò arduum valde (vt dixit S. Bernardus) & rarum est, vt cum reuerentis magnus, magnaq; bona præstes: non tamen magnum te reputes: & quod Sanctitas tua omnibus sit manifesta, tibi autem soli sit ignota: & quod alij te sapientem & sanctum reputent; tu verò te iudices ignorantem & peccatorem. Ac propterea post primum paupertatis gradum positum, addidit secundum, quem vocat *vilitatem* & *abiectionem sui ipsius*. Ita vt quæ tuis in hominum oculis magnus habeatur, in suis tamen sit paruis; & quæ tuis alij ipsum honore afficiant, ac laudent: ipse honore & laude illa indignum se reputet: nec eius ullam rationem ducat; sed (vt quidam S. Abbatis dixit) habeat se tanquam imaginem aliquam: quæ, etiam si honore afficiatur, non extollitur; nec, si contemnatur, ægre fert, aut tristatur. Denique intelligat (vt S. Isidorus dixit) summam Monachi virtutem esse humilitatem, & vitium summum, superbiam. Quare tunc se monachum reputet, cum omnium minimum se esse existimauerit: etiam si opera faciat præstantiora tuis. Et ita implebit illud Saluatoris: *b Cum feceritis omnia, quæ præcepimus vobis, dicite: serui inutiles sumus: quod debuimus facere fecimus.*

§. 2. Ratio heroicam ad eò humilitatem, & spiritus paupertatem obtinendi

VT QUI S ad excelsam ad eò perfectionem pertingat, & supremam humilitatis, ac paupertatis spiritus culmen obtineat, ex quo tota sanctitas status Religiosi dependet, necesse est, paupertatem & modestam propriam cognitione sua altius penetrare. Hæc enim excellentia non in eo consistit, vt quis se ipsa sit verè pauper; quàm, vt se talem esse agnoscat: ac propterea se ipsum contemnat. Iuxta illud Sancti Bernardi, quæ humilitas sit virtus quædam, quæ homo ex vera sui ipsius cognitione, vult & abiectione iudicat. Et Jeremia: in spirituali suo alphabeto ita incipit: *vir videns paupertatem meam, non dixit ego vir pauper; sed, qui video &*

nobis ipsis palpo me esse pauperem: ac propterea me ipsum contemno. Hec
 paupertas considerari potest in duplici genere bonorum, supernaturalium
 scilicet ac naturalium. Prima est magis necessaria: quæ in eo consistit, vt homo
 agnoscat summam miseriam, & nihilum, quod ex seipso habet: qui ita careat
 omnibus huiusmodi bonis; vt nec ex seipso illa habeat, neque obtinere vlla
 modo possit, nisi ex mera gratia & eleemosyna. Sicut homo aliquis pauperri-
 mus, qui nulla bona ex suo patrimonio habeat, nec vires, aut industriam ali-
 quam, ad aliqua bona sibi comparanda, ne quidem linguam, vt ea petat, aut
 mendicet: nisi Deus misericordiâ suâ aliquid ei cõcedat. Minimũ enim vitæ
 naturalis est; prima bona cogitatio: de qua dixit Apostolus, tantam esse no-
 tam paupertatem, vt *non simus sufficientes cogitare aliquid à nobis, quasi ex
 nobis: sed sufficientia nostra ex Deo est: ex nobis autem ipsis aded lumus ignorã-
 tes, vt e quid oremus, sicut oportet, ne sciamus: nisi Spiritus sanctus doceat nos, &
 ipse pro nobis: aded vt, cum sumus pauperes, non sciamus esse mendici, nisi
 ipsemet Deus nos adiuuet perere tanquam mendicos; vt remedium obtri-
 nemus, & subsidium in nostris necessitatibus.* Et vterius adhuc tanta est
 nota paupertas, vt neque eius cognitionem habere possimus: nisi ipsemet
 Deus id concesserit, quod falsus est Sapiens. cum dixit: *d scim: quoniam aliter
 non possem esse continens, nisi Deus det: & hoc ipsum erat sapientia. scire cuius esset
 hoc donum; aut vt alius textus habet: hoc ipsum erat summa sapientia: talem
 sciret habere cognitionem.* Vocauit autem summam sapientiam; ed quod
 vere talis cognitio principium sit & fundamentum omnium virtutum, &
 continentis ac le curitatis in eis; & omnium incementorum, quæ in hac vita
 usque ad ipsam aternam habentur: in qua eadem cognitio perseverat: omnes
 enim beati, & ipsemet Christus, quæ homo est, agnoscunt se pauperes in hoc
 genere paupertatis: quia vident, ex seipsis se nihil esse. Et hinc prouenit,
 quod huiusmodi pauperes sint perpetui in hac vita mendici, bene conseij
 tẽdõ posse viuere, nec durare, nec proficere, nisi mendicent, & petant: & ita
 perfecte explent; quod dixit Christus Dominus: *e oportet semper orare, & non
 cessare.* Simul verò & in hac & in altera vita sunt semper gratissimi, non cel-
 antes à diuinis laudibus: & ita soli Deo gloriam de omnibus, quæ habent,
 tribuentes: vt nulla sibi velint, ac propterea horrent laudari, vt solus Deus
 laudet: scientes se ex eius manu accipere quicquid habent; & vt sine eo ni-
 hil habent: ita quod ab eo habent, non possunt sine ipso conseruare. Quam-
 obrem dixit Dauid: *f Pauper & inops laudabant nomen tuum.* De quibus ait
 Cassianus, intelligi accommodatissimè, quod dixit Saluator: *g Beati paupe-
 rum spiritus: quoniam ipsorum est regnum caelorum.* Et quæ maior aut sanctior po-
 test esse paupertas, quam illius, qui nihil se præsidij, nihil virtutum habere
 agnoscens, de aliena largitate quotidianum poscit auxilium; & vitam suam

b 2. Cor. 3. 5.
c Re. 8. 26

d Sap. 8. 21.

e Luc. 18. 1.

f Psal. 73. 21
g Mat. 5. 3.

h Psal. 39. 18.

atque substantiam singulis quibusque momentis, divina ope intelligens sustentari, verum se mendicum Domini non immerito profiteretur, suppliciter ad eum quotidie clamans: *h ego autem medicus & pauper sum: Dominus salus est mei.* Hæc Cassianus: qui addit: per hunc paupertatis modum conuenit ad supremum & perfectissimum contemplationis & vnionis cum Deo, & ad culmen omnium virtutum: vt quis maiori cum plenitudine fruatur *regno Dei, quod est iustitia pax & gaudium in Spiritu sancto.* cum enim hæc

i Re. 14. 17.

paupertas exuat hominem seipso, valde bene dispositum illum relinquit, vt copiosiora Dei dona recipiat, & quemadmodum ipsum impellit, ad semper orandum, & gratias agendas: ita valde bene ipsum disponit, ad recipienda continua Domini beneficia: qui liberaliter ea humilibus, & gratum animum ostendentibus, largitur: implens quod per Ezechielem dixerat: *h Ego ex alto lignum humile, & frondere facio lignum aridum.* Quod enim ipse minor se existimat, ac siccior: eod Deus magis illum extollit, & floridum ac iocundum facit.

k Eze. 17. 24.

Q u o d hæcenus diximus de bonis spiritualibus, intelligit etiam de naturalibus. Si enim verè es pauper spiritu, agnosces bona hæc non esse tua, vt qui ex te ipso ad eod sis pauper, vt nec habeas, nec possis quicquam nisi recipias à Deo, ipsius naturæ authore: à quo tuum esse, & conseruari, & quod aliquid possis facere, dependet. Ita vt, si Deus desisteret à tua conseruatione, & auxilio tibi ferendo: mox abires in nihilum; nec posses quicquam. Quæ igitur maior esse potest paupertas, quam carere omni genere bonorum, & ipsorum fundamento, hoc est, ipso Esse? Iure optimo Dominus nostro dixit: *h substantia mea tanquam nihilum ante te.* Substantia licet mea; Esse meum, vita mea, potentia mea, diuitia, regna, & quicquid in hoc mundo possideo, est tanquam nihilum ante te: & quamuis ea conserues, mihi que omnium dominium tradas; semper tamen ego pauper meo: quia absque actuali tuo auxilio non possum illis vti. Ex quo fit, vt quamuis Dominus noster legibus in ipsa natura constitutis, vsum & conseruationem concesserit naturalium horum donorum omnibus hominibus, & de beas propterea duplex illud officium prætermittere, mendicandi, & mendicandi, auxilium, & fauorem petens ad eadem naturalia opera in eo gratia præstanda, vt te iuuent ad consequenda bona supernaturalia; & conuenienter eundem laudans pro omnibus, quæ tibi est largitus, & semper largitur: reddens ei gloriam vt nunquam eam tibi attribuas: ne tibi idem obiciatur quod alteri illi superbo: *mnunquid gloriabitur securis contra eum, qui fecit eam? Aut exaltabitur ferra, contra eum, a quo trahitur? Quomodo si eleuatur vna arbor, baculus contra eleuantem se.*

m Isa. 10. 15.

S E D quoniam hic modus & gradus paupertatis omnibus hominibus

venis Deum est communis: quamuis paucis notus sit, & pauciores ample-
 ctentur spiritum humilitatis, qui in eo fundatur: alium nunc proponemus,
 alios cum alijs hominibus conferemus. Notum est enim, quod qui in
 pago aliquo ducentos habet annuos ducatos in redditibus, diues sit respectu
 reliquorum paganorum; pauper tamen, si cum aliquo nobili conferatur,
 qui mille aut decem millia singulis annis habeat. Et idem hic, qui diues cen-
 teretur, si cum cæteris ciuibus, pauciora habentibus comparetur; est pauper
 collatus cum Comitibus, aut Ducibus, qui multò ampliores redditus ha-
 bent; & hi iudicant se pauperes, comparati cum Regibus & Imperatori-
 bus. Hunc in modum, ait S. Dorotheus, Sancti, qui possent se diuites existi-
 mare, cum inferioribus alijs collatos: iudicant tamen, se esse pauperes, eò
 quod alios videant sanctiores; & aspicientes n *Gigantes videntur sibi, esse lo-*
cahe. Et cum *Jacob centum & triginta esset annorum dixit, eos fuisse paruos, & ma-*
lissimos ad annos parentum suorum, qui fuerunt multò plures & boni. Nec
 illas est Religiosus, quantumuis feruens; qui non se iudicet tepidum, &
 egnum, si vitam suam conferat cum vita Sanctorum suorum Fundato-
 rum, eorumque priorum sociorum. Et quamuis gratias Deo agat, propter
 bonum, quod habet: viuit tamen in humilitate, propter multa, quæ videt
 sibi deesse; & contendit festinare, vt ea assequatur: nec vnquam satiarur, aut
 sibi satisficit. Cuius contrarium superbi illi faciebant, quibus dixit Apосто-
 lus: *iam saturati estis, iam diuites facti estis: & quidam alius, qui dicebat: q di-*
uites sum, & locupletatus, & nullius ego cui respondit Dominus: Nescis: quia tu es
miser, & miserabilis, & pauper, & cæcus & nudus? Nam in via cœlesti ille verè
 pauper est, qui superbe se diuitem iudicat; ille autem verè est diues, qui cum
 humilitate pauperem se agnoscit. Nec solum si bona sua conferat cum infi-
 mitis Dei thesauris, cum quibus etiam Sanctorum omnium bona sunt par-
 ua, & quasi nihil; sed etiam, si ea conferat cum diuitijs aliorum Sanctorum,
 siue iam in cælo beatorum, siue multorum qui adhuc viuunt in terra: inter
 quos semper aliquid splendet singulare in singulis, ad quos, dum alij se
 comparant iudicant, se pauperiores, & minores illis esse.

Cum hoc secundo paupertatis gradu coniungitur tertius, quem Ss. Ber-
 nardus & Ioannes Climacus, propriæ voluntatis abnegationem vocant.
 Quæ admodum enim vitium est proprietatis, contra votum paupertatis,
 quod quis sibi soli vsurpet bona, quæ sunt omnibus in illa Religione com-
 munita: ita vitium est proprietatis contra paupertatem spiritualement, quod
 quis suæ voluntatis vsum faciat sibi proprium, qui iuxta rectam rationem
 deberet ex Charitate communis esse cum voluntate omnium Fratrum; &
 ex obedientia, cum voluntate Dei, suorum Prælatorum. Quare is perfecte
 pauper spiritu censendus est, qui prauæ hanc proprietati renuntians, statuit

Serm. 2.

n Num. 13. 34
o Gen. 47 9p 1. Cor. 4. 8
q Apo. 3. 17

Tract. 25. in
Ioa.
p Ioa. 6. 38.
Lib. de simi-
litud. c. 6.

nihil in posterum velle contravoluntatem proximorum in casibus, in quibus Charitas iubet sese illis conformare; nec contra voluntatem Prælatorum, quibus se per votum obedientiæ obstrinxit: & vniuersim, nihil velle quod non sit Dei voluntati conforme: ita ut nãquam voluntas sit ipsius solius propria, sed ipsius & Dei, sed ita, ut suam, Dei voluntati conformet. Et hæc altissima est humilitas quam Sanctus Augustinus ait Christum Dominum nostrum manifestasse, cum dixit: *p Descendit de celo, non ut faciam voluntatem meam; sed voluntatem eius, qui misit me.* Nam superbia (inquit) semper facit propriam voluntatem; humilitas autem semper se subijcit voluntati Dei. Et Sanctus Anselmus ait: in solo Deo; qui est absolutus rerum omnium Dominus, & summè sanctus, voluntas propria est bona & sancta; non enim ipse tenetur aliorum voluntati sese accommodare: quia potius ipse est prima Regula, cui omnium voluntates se debeant conformare; & quæ ab eis recedunt, sunt propriæ, & superbæ, arrogantes sibi rationem regulæ ipsarum; & absolutum actionum suarum dominium. Verus autem humilis & pauper spiritu horret similem proprietatem suæ voluntatis; illamque potius facit communem cum Dei, eiusque ministrorum voluntate. Et tunc est verè beatus, & regnum cælorum est eius: quia facit voluntatem Dei in terra, sicut fit in cælo. Sed de hoc fusius inferius, cum agemus de voto obedientiæ.

CAPVT IX.

CASTITAS RELIGIOSA ET PRÆCLARA RELIGIONIS
ad eius custodiam media.

Secundum
votum re-
ligionis.

SECVNDVM RELIGIONIS VOTVM, & præstantius quam paupertatis, est CASTITAS perpetua, de cuius præstantia, & commoditate medijs ad eam conseruandam fusè actum est tract. 2. Quare nunc tantum addemus, quæ eiusdem voti in Religione sunt propria. Quo edito ad eò Religiosus ad Castitatem seruandam obstringitur, ut non solum non liceat ei matrimonium licitè inire: sed si id re ipsa tentaret, fictitum, esset nullius valoris. Nam quemadmodum qui vxorem habet, non potest, illa viuente, alteram ducere: ita Religiosus, quod voto castitatis nuptiis cum Christo spirituales celebravit: inhabilis, manet ad carnales huius mundi celebrandas. Ex quo oritur maior firmitas status continentiæ, in Religione, quam in seculo: vbi votum; quod simplex dicitur, reddit quidem in illicitum matrimonium, ut non sine peccato contrahatur: sed, si re ipsa contrahatur, non redditur nullum. Quamuis autem Religiosum vinculum sit magis strictum, simul tamen est felicius, ac fortunatius. si enim vinculum cedit in maius nostrum commodum: quod illud est strictius ac fortius, eò est excellentius; & quod minor est spes illud dissoluendi, eò est magis gloriosum.